

UTPOSTEN

Nr 1 2025: mars-juni

Svenska
kyrkan

Frankfurt am Main

Utposten

I detta nummer av Utposten

Medlemstidning för Svenska kyrkan i Baden-Württemberg, Hessen, Rheinland-Pfalz och Saarland

Ansvarig utgivare

Johan Alberius

Redaktionsgrupp

Charlotta Alberius, Johan Alberius, Anna-Erika Schneider och Åsa Svenmarck

Upplaga

450 exemplar som ges ut i mars, juni och november

Annonsering

Ansvarig: Anna-Erika Schneider
(frankfurt@svenskakyrkan.se)

Omslagsbild

Fotograf: Johan Alberius

Svenska Kyrkan i Frankfurt

An der Wolfsweide 54
60435 Frankfurt am Main
069-56 65 56
frankfurt@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/frankfurt

Öppettider expedition & bibliotek

Tisdag-torsdag, klockan 9.00-14.00

Bankförbindelse

Taunussparkasse Bad Homburg
IBAN: DE75 5125 0000 0001 1576 47
BIC: HELADEF1TSK

Församlingsherde

Johan Alberius: 0176-691 554 40;
johan.alberius@svenskakyrkan.se

Församlingsherden har ordet	3
Kyrkorådet har ordet	3
Det händer	4
Svenska kyrkans kör	5
I korthet	7
Lützen 2024	8
I korthet. Igen	9
Kyrkans betydelse för skolan	10
Sverigekollen	11
Våra kyrkvårdar	12
Mello 2025	16
Sollentuna Musikklasser	17
Vår tro från Nicea 325	17
Det är vår, men vi pratar jul	18
Annonssörer	22
Förenings- & medlemsinformation	23

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE 27 APRIL, EFTER HÖGMÄSSAN

Dagordning

- Mötets öppnande
- Verksamhetsberättelse
- Redogörelse: ekonomisk förvaltning 2024
- Redogörelse: revisionsberättelse 2024
- Fråga om ansvarsfrihet för kyrkorådet
- Val av ordförande för kyrkoföreningen
- Val av vice ordförande för kyrkoföreningen
- Val av ledamot i kyrkorådet
- Val av revisor & suppleant
- Val av valberedning till årsmöte 2026
- Val av kyrkvårdar
- Utveckling av fastigheten
- Fastställande av budget och medlemsavgift för 2025-26
- Övriga ärenden
- Mötets avslutande

Vill du ha Svenska kyrkans DIGITALA NYHETSBREV?

Skicka ett meddelande till
frankfurt@svenskakyrkan.se

Församlingsherden har ordet

En doft av helighet

I februari bjöd kyrkoherde Pamela Garpefors in samtliga kyrkoråd till utbildning. Vi präster fick i uppdrag att leda enskilda pass och jag ombads tala om församlingsbygge. Våldigt enkelt uttryckt kan det jag sade sammanfattas: *Vi är kyrka tillsammans.*

Församlingen är det sammanhang som Gud fortsätter sitt verk på jorden genom. Där möter omsorgens händer för människor i utsatthet, bönsens och kunskapens röst för människor som vill växa i tro och gudstjänstgemenskapen som tar emot Livets gåva i Ord och sakrament.

Men hela tiden finns två ”subjekt” som båda är delaktiga i det som sker: Gud *och* vi; Gud handlar med och genom oss. Alla. Kyrkan utgörs inte av en präst och andra kyrkligt anställda som ”producerar” gudstjänst och annat kyrkligt arbete för resten att konsumera. Församlingens liv tar gestalt när vi tillsammans är delaktiga och gemensamt firar mässan och delar ansvaret för det liv som sker runt omkring.

Och grundtonen i gudstjänst, tro och liv är glädjen. Glädjen att höra ihop, glädjen i att dela tro och liv med andra, glädjen att tillsammans med dem få ta emot Guds gåva. Och när den glädjen märks i vår omgivning, bland människor vi möter och känner, så blir den till en doft av helighet. Eller mission som det heter på ”kyrkiska”.

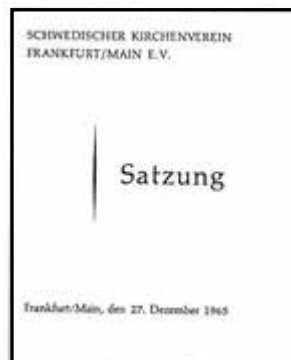
När jag föreläser brukar jag avsluta med några frågor som förhoppningsvis gör det hela konkret i det egna livet. För det är själva poängen: detta är inte ”Någon annans jobb ...” – det är vår gemensamma gåva som Gud ger oss i dopet. Vi får alla fundera över hur det kan gestalta sig genom mig. Kyrkoråden i Berlin fick dem, och nu får du dem också:

- Vad fångade dig? När du kom till tro/bekräftade din barnatro?
- Nämn den sak i din församling som du är mest stolt över. Finns det något som du inte kan tänka på utan att le av tacksamhet och glädje?
- Välj ut en särskild punkt som gör att du är glad och tacksam för att du är kristen.
- Du kan fritt välja en ”partner in crimes” i din församling. Vad skulle du vilja att ni gör?

Formulera en bön som tar sin utgångspunkt i de fyra punkterna ovan. Be den regelbundet och uthålligt.

Johan Alberius

Kyrkorådet har ordet

Den 27 december 1965 grundades vår svenska kyrkoförening i Frankfurt. Det betyder att vi får fira 60-årsjubileum i år. Att fira på den exakta 60-årsdagen direkt efter jul blir svårt, men räkna med att det kommer en inbjudan till ett evenemang i höst!

Vårt prästpar Johan och Charlotta Alberius har redan bevisat att de kan organisera fester. På lördagskvällen den 8 mars kunde vi följa Melodifestivalens final i direktsändning från Sverige på jättebildskärm med en fantastisk tacobuffé. Vi blev helt överrumplade av intresset: mer än 45 gäster fanns på plats och kunde glädja sig över den finlands-svenska segern. Dagen därpå firade vi en välbesökt högmässa med knappt 30 deltagare.

Den nya organisationen av Svenska kyrkan i utlandet innebär att vi har ett intensivt samarbete med de andra församlingarna i Tyskland: Hamburg, Berlin och givetvis kyrkoföreningen i München. Vår kyrkoherde Pamela Garpefors bjöd in kyrkoråden till ett möte i Berlin den 7–8 februari 2025. Där deltog även Cecilia Stockare från kyrkoföreningen i Nederländerna, som hör till Pamelas ansvarsområde. Ett tema var utbildning för lekmannalettade gudstjänster, där vi i Frankfurt redan fått erfarenheter från Gunilla Renöfalt som vikarierade hos oss år 2022. Ett annat område är våra julbasarer, där vi kommer att dela med oss av erfarenheter och kontakter.

Söndagen den 27 april bjuder vi in till kyrkoföreningens årsmöte efter högmässan. Vi kommer att välja ordförande, vice ordförande och ledamot till kyrkorådet. Jag och min fru Susanne flyttade för några månader sedan till Moseldalen, så vi är nu lite längre bort från Frankfurt. Efter fyra år som ordförande lämnar jag gärna stafettpinnen vidare. Kontakta valberedningen genom Anna-Erika Schneider för att lämna förslag på kandidater! Ta detta tillfälle att diskutera hur vi arbetar som kyrkoförening i framtiden!

Vi ser fram mot att hälsa er välkomna till våra gudstjänster och evenemang!

Kyrkorådet genom Fredrik Fundin, mars 2025

Det händer

Mars

- 5 *Onsdag*
18.30 Askonsdagsmessa, Christ-the-King-Church
- 8 *Lördag*
14.00 Ekumenisk tacksägelsegudstjänst (Nicea 325)
- 9 *1 söndagen i Fastan*
11.00 Högmässa med årets sista semla
- 11 *Tisdag*
15.00 Café 55+
- 13 *Torsdag*
16.00 Öppna förskolan för små och stora
- 16 *2 söndagen i Fastan*
11.00 Högmässa
- 23 *Jungfru Marie Bebdelsedag*
11.00 Högmässa (våfflor)
13.00 Trädgårdsdag
- 27 *Torsdag*
16.00 Öppna förskolan för små och stora
- 30 *Midfastosöndagen*
13.00 Mässa, Gustav-Adolf-Kirche, München

April

- 8 *Tisdag*
15.00 Café 55+
- 10 *Torsdag*
16.00 Öppna förskolan för små och stora
- 13 *Palmsöndagen*
11.00 Högmässa
- 17 *Skärtorsdagen*
18.00 Skärtorsdagsmessa
- 18 *Långfredagen*
15.00 Långfredagsgudstjänst
- 20 *Påskdagen*
11.00 Påskdagens högmässa (kör och knytka)
- 21 *Annandag Påsk*
13.00 Emmausmessa, Gustav-Adolf-K, München
- 24 *Torsdag*
16.00 Öppna förskolan för små och stora
- 27 *2 söndagen i påsktid*
11.00 Högmässa med kyrklunch
12.30 Kyrkoföreningens årsstämma
- 30 *Onsdag*
18.00 Valborgsfirande

Maj

- 4 *3 söndagen i påsktid*
11.00 Högmässa
- 8 *Torsdag*
16.00 Öppna förskolan för små och stora
- 11 *4 söndagen i påsktid*
11.00 Högmässa (gästorganist Per Grundberg)
- 13 *Tisdag*
15.00 Café 55+
- 18 *5 söndagen i påsktid*
11.00 Mässa, Gustav-Adolf-Kirche, München
- 19 *Måndag*
19.00 Konsert, Sollentuna Musikklasser
- 24 *Lördag*
11.00 Mässa, Schloss Solitude, Stuttgart
- 25 *Bönsöndagen*
11.00 Högmässa
- 29 *Kristi Himmelfärds dag*
10.00 Utflykt till Kiedrich med mässa och lunch

Juni

- 6 *Fredag*
18.00 Nationaldagsfirande
- 8 *Pingstdagen*
11.00 Högmässa, kyrkoherde Pamela Garpefors
- 10 *Tisdag*
15.00 Café 55+
- 14 *Lördag*
13.30 Mässa, Kapellengemeinde, Heidelberg
- 15 *Heliga Trefaldighets dag*
13.00 Mässa, Gustav-Adolf-Kirche, München
- 21 *Midsommardagen*
15.00 Mässa
15.30 Midsommarfirande
- 29 *2 söndagen efter Trefaldighet*
11.00 Högmässa

Tisdag-torsdag

- 09.15 Morgonbön

Onsdagar

- 19.00 Kyrkokören övar

Svenska kyrkans kör — tonsatt glädje

Foto: Åke Alm

Kamilla Spahn Lundgren

Jag har varit med i kören i Svenska kyrkan i så många år att jag inte riktigt kommer ihåg när jag började. Jag tror att det var 2005, så jag har faktiskt 20 års jubileum i kören i år! Att sjunga i kör är lite som meditation tycker jag. Och det är vetenskapligt bevisat att man blir glad av att sjunga i kör! Om man är stressad och huvudet är fullt av olika tankar så kommer man till ro när man sjunger. Man glömmer bort allt annat och koncentrerar sig bara på att lära sig sin stämma och att sjunga tillsammans med de

andra. För mig är det alltså ett sätt att må bra, att ha roligt och att få träffa andra och prata och sjunga på svenska.

Vi har haft många körledare under åren – olika spännande personligheter! Annika är nog en av de bästa vi haft. Hennes goda humör smittar av sig och hon

är otroligt duktig och ser till att vi även utvecklar vår sångteknik med andnings-övningar och stämbildning. Det är kul att lära sig något nytt och se att det går att utvecklas fast man redan har sjungit i så många år.

Att sjunga med på Lucia är en av årets höjdpunkter och jag vet att många som flyttat från Frankfurt saknar just Luciafirandet här.

Även att sjunga på gudstjänsterna, nationaldagen, midsommar och Valborg är roligt. Det är ett sätt att hålla kontakt med de svenska traditionerna och den svenska kulturen. Utan kören skulle det saknas något i Svenska kyrkan!

Johanna Alfredsson

Jag sjöng i kör från att jag var liten till universitetstiden.

Sedan blev det många, många års paus. För några år sedan var jag med i luciakören och fann det så givande att jag fortsatte. Vi övade vår- och valborgs-

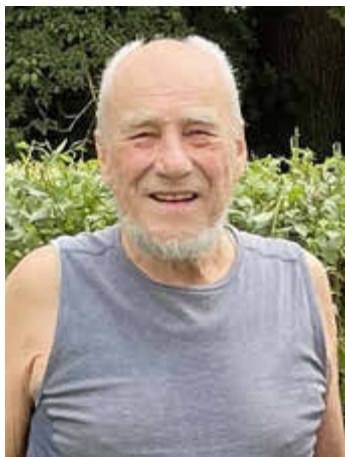
sånger och det kändes underbart att sjunga sånger man känner till på svenska. Så blev jag fast. Annika som körledare är helt fantastisk. Hon strålar av energi och ger oss möjlighet att lära oss tekniker för att utveckla våra röster. Efter övningarna tar jag tunnelbanan hem full av energi och med ett leende på läpparna. Jag är avslappnad och har släppt den dagliga stressen som annars alltid följer mig. Att sjunga i kören berikar mitt liv.

Fler körröster

Petter Ervelin

Jag har vuxit upp med att sjunga i kyrkokör, så för mig har det alltid känts naturligt att vara en del av en körgemensskap. När jag flyttade till Frankfurt ville jag gärna fortsätta med det och hade turen att hitta både *Swensk Ton* och kyrkokören i Svenska kyrkan.

Jag sjunger oftast bas, men om det behövs hoppar jag gärna in som tenor. I vår kör behövs alltid fler män, så om du funderar på att börja sjunga – kom med! Det är roligt att vara en del av gudstjänsterna, men också att få sjunga vid de svenska högtiderna. Då blir repertoaren extra speciell med många traditionella sånger hemifrån Sverige.

En annan sak som jag uppskattar är vår ledare Annika. Eftersom hon kommer från Tyskland är det roligt att introducera henne till svensk körkultur och den svenska sångskatten. Musiken förenar oss, och jag kan varmt rekommendera att vara med i kören – både för gemenskapen och för glädjen i att sjunga tillsammans!

Brigitte Ellerbeck

Jag tycker särskilt mycket om att sjunga i vår lilla, fina kör eftersom varje röst är viktig. Och Annika ser till att alla känner sig bekväma och kan hänga med, även de som inte har någon körerfarenhet.

Körledare Annika Dammel

Vad fick dig att bli körledare?

Jag har sysslat med musik så länge jag kan minnas. Att sjunga har alltid varit väldigt roligt eftersom rösten är ett instrument man alltid har med sig

Foto: Åke Alm

och som ger nästan obegränsade möjligheter att uttrycka sig musikaliskt. Genom mina musikstudier fick jag möjlighet att uppleva den andra sidan som dirigent. Sedan dess har jag haft stor glädje av att musicera i en grupp, att förverkliga mina musikaliska idéer tillsammans och därigenom ständigt skapa något nytt. Jag ser mitt jobb att förmedla en musikalisk vision till kören, som vi sedan uppnår tillsammans!

Kan den som är sugen på att sjunga kontakta dig?

Självklart kan man kontakta mig när som helst om man är sugen på att sjunga!

Måste man provsjunga om man vill gå med i den svenska kyrkokören?

Nej, det behöver man inte. Men jag finns gärna till hands om någon har individuella svårigheter eller osäkerheter och hjälper gärna till! Jag hjälper också gärna till att bedöma om någon har en ljusare eller mörkare röst och vilket stämfack (sopran/alt/tenor/bas) som passar bäst att sjunga i!

Hur viktigt är det att kunna läsa noter när man sjunger?

Under våra körövningar sjunger jag först upp varje stämma, och sedan sjunger kören efter. Att kunna läsa noter kan förstås vara en hjälp, men det är absolut inget krav. Ofta sjunger vi traditionella svenska folkvisor och kyrkosånger - många känner säkert till melodierna utantill – då behövs inga noter! 😊

Forts sid 7

Och på tal om musik ...

I våra gudstjänster sitter ofta Annika eller Åsa bakom flygeln. Musiken och psalmerna är viktiga i gudstjänsten. De är lovsånger och böner. Vill du vara med och spela i gudstjänsten? Du kanske spelar piano, fiol eller gitarr och vill spela ett postludium en söndag? Du kanske vill kompa till en psalm eller två? Hör av dig! Och du, musik är fest och fester har vi ofta i kyrkan. Påsk, Sveriges nationaldag, midsommar, kräftskiva och mycket mer – musikbidrag är alltid välkommet!

Körledare Annika Dammel

I korthet

Hur går en körövning till hos dig?

Först värmer vi upp rösten. Jag använder varierade övningar som snabbt leder till en förbättring av sångtekniken. Jag har ofta fått höra att deltagare redan efter några övningar upplever att sången känns mindre ansträngande, att de kan sjunga högre och/eller lägre, och att röstklngen har förbättrats. Det fungerar alltså som en sorts uthållighets- och "styrketräning".

Sedan övar vi på de stycken vi ska framföra vid nästa uppträdande – det beror alltså på programmet och årstiden. Jag går igenom alla stämmor (oftast tre- eller fyrstämmiga) en i taget och börjar med tonerna. Därefter jobbar vi med musikaliska detaljer (starkt/ svagt, artikulation, uttal, uttryck etc.). Denna del är oftast roligast, men den bygger på de tidigare momenten. De bästa ögonblicken är när stämmorna smälter samman och vi verkligen "känner" musiken!

Självklart har vi en obligatorisk te- & kaffepaus, där vi kan prata om annat än bara musik! Jag blir alltid glad när nya människor tittar in på våra körövningar – var inte rädda, kom gärna förbi och testa!

Sockenbud

är ett gammalt svenskt ord med ursprung i det medeltida ordet socken. Den bestod av de områden med tillhörande byar kring en kyrka som utgjorde

prästens ansvarsområde, det vi idag brukar kalla församling eller pastorat.

När prästen kallas ut till människor som av sjukdom eller någon annan orsak inte kan ta sig till gudstjänst, tar han med sig ett sockentyg, mindre nattvardskärl, med vilka de sedan kan fira en enkel nattvardsgudstjänst tillsammans.

Om du inte kan ta dig till kyrkan och önskar att prästen kommer hem till dig med sockenbud, så hör av dig, så att vi kan bestämma en tid. Du når församlingsherde Johan Alberius på

0176-691 55 440.

Kyrktaxi

Vi har människor i församlingen som börjar få svårt att ta sig till kyrkan på egen hand. Därför har det kommit upp ett önskemål om att starta upp en kyrktaxiverksamhet.

En person som behöver hjälp att ta sig till gudstjänsten hör av sig med sin önskan till kyrkan ett par dagar i förväg. Från expeditionen kontakter vi då "chaufförer" som erbjudit att, om de har möjlighet, agera kyrktaxi. Därför får alla ni som kan tänka er att var chaufförer i kyrkans taxiverksamhet höra av er till kyrkan, så att vi kan upprätta en lista med personer att tillfråga om denna tjänst.

Kan du erbjuda dig att vara chaufför?

Foto: Joakim Carlström/Ikon

Kyrkkaffe

Efter varje gudstjänst i kyrkan serveras det kyrkkaffe. Det är nästan lika viktigt som gudstjänsten. Vill du hjälpa till? Baka en kaka hemma och kom till kyrkan en halvtimme innan gudstjänsten börjar. Duka upp koppar och fat, ta fram mjölk och socker, koka kaffe – ja, svårare än så är det inte.

Och det finns alltid en kyrkvård att fråga om du är osäker på kaffemaskinen eller något annat. Efter kyrkkaffet ska allt diskas och ställas iordning igen, och med vår supersnabba diskmaskin går det på ett kick. Ju fler som hjälper till, desto roligare blir det! Varför inte fråga en vän om ni ska fixa kyrkkaffet tillsammans en söndag? Mejla och berätta vilken söndag ni kan!

Foto: Joakim Carlström/Ikon

Lützen 2024 med blicken mot 1632

Den 6 november reste en liten delegation från vår församling till Lützen, en liten stad sydväst om Leipzig. Varför? Jo, den 6 november 1632 stupade den svenska kungen Gustav II Adolf vid slaget vid Lützen under det trettioåriga kriget, och varje årsdag uppmärksammas detta med minnesgudstjänst, kransnedläggning och mottagning.

Dagen började i Meuchen. Tidigt på morgonen möter vi från Frankfurt, Åke Alm, Maria Kammerlander samt Johan och Lotta Alberius, gänget från Svenska kyrkan i Berlin. På plats är också bland annat församlingsbor från Lützen, Gustav-Adolf-Werk samt representanter och försvarsattachéer från Sveriges, Finlands och Estlands ambassader. I kyrkan i Meuchen hålls en kort gudstjänst. Det sägs att det var till denna kyrka som Gustav II Adolf bars efter sin död. Bakom altaret finns bären som han låg på – ursprungligen en gammal dörr. Framme i koret finns också en bronsrelief av Gustav Adolf.

Efter gudstjänsten sätter vi oss i bilarna igen och kör den korta biten till Gustav-Adolf-Gedächtniskapelle. Här är vi med på en musikandakt med bland annat en svensk barnkör från Svenska kyrkan i Berlin, en kör från församlingen i Lützen och en skolklass från Gustav Adolf-skolan i Lützen. Ja, ni hör – det är mycket Gustav Adolf i och runt Lützen. Musikandakten avslutas med en kransnedläggning vid minnesstenen, Schwedenstein. Den svenske kungen sägs ha varit närsynt och red helt enkelt fel, rakt in bland fienderna. Och så var det ju också dimma denna dagen. Vid Schwedenstein stupade kungen. Över stenen finns ett fantastiskt monument, en tio meter hög och vackert utsmyckad järnbaldakin. Johan och Åke bar fram en krans från Svenska kyrkan i Frankfurt.

Foto: Lotta Alberius

Men varför uppmärksammas vår gamla kung på detta sätt varje år? Ja, slaget vid Lützen var ett viktigt slag under det trettioåriga kriget. På den ena sidan stred en protestantisk, övervägande svensk armé ledd av Gustav II Adolf och på den andra sidan fanns de katolska kejserliga trupperna under Albrecht von Wallenstein. På slagfältet möttes de båda arméerna. Det var kallt, det var dimmigt och det var fruktansvärt. Efter en lång strid vann svenskarna, men det var en pyrrhusseger. Gustav II Adolf dog på slagfältet, men det var inte bara den svenske kungen som dog. Omkring 9 000 soldater stupade vid slaget vid Lützen. På tyska heter slaget *die Schlacht bei Lützen*, kanske en mer passande beskrivning.

Efter kransnedläggningen får vi svenskar på plats en guidning av en Gustav II Adolf-utställning i en röd, liten stuga som ligger bredvid kyrkan. Guidningen leds av svenska Lützenexperten fil. dr Inger Schuberth, som även har designat utställningen. Dagens stora höjdpunkt blir dock det alldeles nyöppnade Museum Lützen 1632, ett museum till minne av alla de tusentals stupade soldaterna. År 2011 hittades en massgrav med 47 svenska soldater, begravda upp och ned, kors och tvärs. På Museum Lützen 1632 visas detta spektakulära fynd, vertikalt placerat i en stor ram, i en modern utställning tillsammans med andra historiska föremål. Här kan man läsa om krigets stora lidande, hur detta kan kopplas till vår tid och så den stora frågan: Varför krig?

Sista programpunkten för dagen är en mottagning på Gasthaus Roter Löwe. Tal, applåder, körsång, god köttsoffa och en kakbuffé som nog hela Lützen bidraget till avslutar dagen. Glada och mycket förundrade bilar vi tillbaka till Frankfurt genom ett dimfritt Tyskland.

Lotta Alberius

Vill du följa med på församlingsresa till Lützen? Boka in 6 november i kalendern!

I korthet. Igen

Välkommen till Öppna förskolan

Är du leksugen? Kanske du vill pyssla en stund eller mumsa på en kanelbulle? Ta med dig din mamma, pappa eller någon annan vuxen och kom till Öppna förskolan.

Öppna förskolan träffas varannan torsdag mellan 16-18. Vi leker, fikar, pysslar och sjunger odödliga hits som *Imse vimse spindel* och *Blinka lilla stjärna* tillsammans. Vid fint väder är vi ute i kyrkans fina trädgård.

Våren 2025 är Öppna förskolan öppen 13 och 27 mars, 10 och 24 april samt 8 och 22 maj.

Det krävs ingen anmälan för att delta, bara kom.

Vårdag med spade i hand

Solen lockar fram våren, och den vill vi givetvis uppleva på första parkett, i kyrkans trädgårdar. Söndagen den 23 mars firar vi högmässa på Jungfru Marie Bebdelsedag, och efter kyrkkaffet får alla som vill vara med på "stora påtardagen", då vi planterar och gör fint i trädgården. Vi avslutar dagen med att äta mat tillsammans — förhoppningsvis ute i solskenet i en vacker nyplanterad trädgård.

Appen KYRKAN

Vill du spela orgel? Tända ett ljus, måla ett kyrkfönster eller kanske spela memory med djuren i Noas ark? Då ska du be någon att hjälpa dig att ladda ner appen *Kyrkan*. I den kan du göra allt detta och mycket mer. Ja, du kan faktisk också titta på film. En berättar om julen, en annan om påsken och så finns det filmer om begravning, dop och vigsel också.

Till dig som är vuxen: Du laddar ned appen där du hittar andra appar till din telefon eller surfplatta. Sök på "Kyrkan" eller "Svenska kyrkan". Appen Kyrkan erbjuder inga köp inuti appen och är helt fri från reklam.

Foto: Jan-Allan Stefansson

Knytkalas på Påskdagen

20 april infaller Påskdagen, kyrkoårets största dag. Då firar vi festlig högmässa med kyrkokören, och efter gudstjänsten hjälps vi åt att duka upp ett stort, härligt och gott knytkalaskyrkkaffebord. Alla tar med sig något att bjuda på så att vi får en festmåltid efter påskfesten också. Hör av dig till expeditionen och meddela vad du vill bjuda på, så att vi kan se till att de blir ett rikt bord med många goda rätter att välja bland.

Foto: Åke Alm

Kyrkans betydelse för skolan

Kyrkan har i Sverige haft en avgörande roll i skapandet av det svenska skolväsendet. Från den medeltida klosterskolan till 1800-talets folkskola har kyrkan varit en viktig hörnsten i arbetet för att sprida läskunnighet och bildning i Sverige. Inte minst genom Martin Luthers krav på att alla kristna skulle kunna läsa Bibeln gjordes läskunnigheten till en dygd. Under medeltiden var kyrkan den enda institutionen som erbjöd organiserad utbildning i klosterskolorna. Fokus låg på latin, teologi och de klassiska sju fria konsterna (*septem artes liberales*) som har sitt ursprung så långt tillbaka som till antiken. De fria konsterna delades upp i två huvudgrupper: trivium var de språkliga konsterna som grammatik, retorik och dialektik och quadrivium var de matematiska och naturvetenskapliga konsterna. Hit räknades aritmetik, geometri, astronomi och musik.

Lärdom från klostrens mylla

De svenska klostren var en del av ett större europeiskt nätverk. Många svenska munkar och nunnor studerade utomlands, särskilt vid klostren i Tyskland och Frankrike. Vadstena kloster, som grundades av Heliga Birgitta blev centrum för den birgittinska orden. Klostret hade redan från början starka kopplingar till europeiska kloster, särskilt till Rom, där påven Urban V godkände klostrets regelverk 1370. Birgittinkloster spreds över hela Europa, från Polen till Spanien. Munkarna och nunnorna reste mellan klostren för att sprida och dela kunskap, liturgiska traditioner och skrifter. Ett exempel är Heliga Birgittas uppenbarelser, som skrevs både på latin och svenska. De nådde fram till flera kloster och universitet i Europa. I Vadstenas bibliotek kan man finna gåvor från andra länder. Svenska munkar reste både till Paris och Prag för att studera och tog med sig skrifter och nya idéer hem igen.

Foto: Hanna Hummelbo/Ikon

Alvastra kloster grundades 1143 av cisterciensmunkar. De kom dit via det tyska klostret Loccum, beläget i Niedersachsen. Deras strikta regelverk och arbetskultur präglades av självförsörjning, jordbruk och ett liv i stillhet och bön. Kontakten mellan Alvastra och Loccum fortsatte efter grundandet. Unga noviser från Sverige skickades ofta till Loccum för att få sin utbildning där.

När nådde kunskapen hela befolkningen?

1686 markerade Kyrkolagen en viktig milstolpe, eftersom den gjorde det obligatoriskt för alla svenska medborgare att kunna läsa för att förstå och följa katekesen. Då hade kyrkan också ansvar för husförhör, vilket betydde att prästerna övervakade utbildningen i byarna och på så sätt fungerade som de första lärarna. Klockaren var ofta prästens medhjälpare och bildade klockarskolor. Där undervisades barnen i läsning, skrivning och kristendomskunskap. Detta var grundläggande aktiviteter för uppkomsten av det svenska skolväsendet.

Bild: Wikiwand

1842 infördes folkskolestadgan. Den gjorde det obligatoriskt för alla svenska barn att gå i skolan. De första folkskolorna byggdes i närheten av kyrkor och det var både präster och klockare som initierade och undervisade i dessa skolor. Kristendomsundervisningen hade uppgifterna att både förmedla kunskap, till exempel Martin Luthers lilla katekes och samtidigt fostra barnen i den kristna tron och etiska värderingar. Kyrkan fungerade som en länk mellan lokalsamhället och staten, skolans lärare kunde övervakas av prästerna.

Separationen mellan skola och kyrka började gradvis under andra hälften av 1800-talet och i början av 1900-talet. Nu ökade den statliga kontrollen och lärarna blev allt oftare sekulärt utbildade. Men kristendomsundervisningen förblev obligatorisk.

Förändringar på 1900-talet

Reformer på 1960-talet ledde till att kristendomsämnet omvandlades till religionskunskap med en bredare fokus på olika religioner och livsåskådningar. I dagens skola ligger fokuset på att skapa förståelse för kulturell och religiös mångfald och ge verktyg för att diskutera existentiella och moraliska frågor. Etik är också en del av undervisningen i religionskunskapsämnet och handlar om att ge eleverna möjlighet att reflektera över frågor som gott och ont, rätt och fel och diskutera olika etiska modeller.

Bild: Alex & Martin/Ikon

Svenska skolor i utlandet startades redan på 1800-talet, till exempel 1878 i Paris av Svenska kyrkan, i Berlin 1906 av Svenska Victoriaförsamlingen. Kopplingen mellan svenska skolor utomlands och Svenska kyrkan varierar beroende på ort och sammanhang. Vissa skolor har en direkt anknytning till kyrkan, medan andra samarbetar med kyrkan, till exempel Svenska skolan i Frankfurt am Main håller sin kompletterande svenskundervisning i kyrkans fina lokaler.

Från att ha varit skolväsendets grundpelare till att senare inneha en mer kompletterande roll har kyrkan hela tiden följt med i samhällets förändringar och format svensk utbildning och dess värdegrund genom tiderna fram tills idag.

Helena Cederqvist

Vad händer i Sverige medan vi är i Tyskland?

Den 29 mars har man chansen att se en partiell solförmörkelse över norra halvklotet. Den är synlig både från Tyskland och Sverige, ju längre norrut desto bättre: solen täcks av månen till 35 % i Kiruna, i Skåne till 20 % och i Frankfurt till 17 %. Tänk på att använda speciella solförmörkelseglasögon, om du ska titta på himlaspektaklet!

Maria Gripes älskade bok *Tordyveln flyger i skymningen* blir tv-serie och *Vi på Saltkråkan* spelas in i en modern tappning. Båda serierna kommer att ha premiär på SVT under 2025 – tyvärr kommer man inte kunna se dem från utlandet enligt SVT.

Röd stuga snart på månen. I mitten av januari sköts en svensk röd stuga upp i rymden. Slutmålet är månen: efter fyra till fem månaders rymdfärd ska en robotfarkost placera stugan på månen. Dock kommer vi nog inte kunna se den ens med teleskop: huset är bara decimeterstort. Bakom projektet står konstnären Mikael Genberg.

52 år efter den svenska prinsessan och hertiginnan av Västerbotten Sibylla avled, har nu Västerbotten fått en liten hertiginna igen: **prinsessan Ines Marie Lilian Silvia** föddes den 7 februari. Hennes föräldrar är prinsessan Sofia och prins Carl Philip.

Mumintrollen firar 80 år! Detta uppmärksammas förstås i Finland och framför allt i Tove Janssons hemstad Tammfors. Men även i Sverige syns Mumin mer än vanligt, bland annat på utställningen *Från Mumin till Chop Chop* på Waldersmarsudde i Stockholm (t.o.m 17 augusti), på bibliotek och boklådor runtom i landet, på barnkläder och bruksföremål. I Svenska kyrkans bibliotek kan du låna Tove Janssons böcker om Mumintrollen.

I maj spelas ishockey-VM för herrar i Stockholm och i danska Herning. Det är första gången sedan 2013 som Tre Kronor spelar VM på hemmaplan. I huvudstaden avgörs Sveriges gruppspel, två kvartsfinaler, semifinaler, bronsmatchen och VM-finalen. Hockey-VM avgörs från 9 maj till 25 maj.

Har du gjort intressanta sverigespaningar? Tipsa oss gärna!

Våra kyrkvårdar – de som välkomnar dig i porten

Hela vägen från Norrland

Anna-Erika Schneider har varit kyrkvård i Svenska kyrkan i Frankfurt sedan 2009. Hon är uppvuxen i Kiruna med en svensk mor och en tysk far (från Freiburg). Efter studenten studerade hon språk i Freiburg och kom till Rhein-Main-området när hon värvades till Procter & Gamble. Förutom att Anna-Erika är kyrkvård är hon ståndschef för hemslöjd och textil, numera tillsammans med Malin Schütze, och gör logistiken i bakgrunden till Luciatågen.

Vilken är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

Det viktigaste är att alla känner sig välkomna när de kommer till kyrkan. För många gudstjänstfirare har kyrkvårdarna varit en fast punkt under tiden vi har haft många olika präster. Vi kyrkvårdar understödjer kyrkoherden, tar hand om detaljerna och en del av det organisatoriska. Fredrik Lautmann, som var präst här 2022–2023, beskrev kyrkvårdarna som ”kyrkans stödstrumpor”.

Vad är roligast med att vara kyrkvård?

Dels att få besökarna att känna sig välkomna, och dels samarbetet mellan oss kyrkvårdar. Det är så fint och harmoniskt. Den som kommer först börjar göra i ordning kyrkkaffet, och sedan stämmer vi av övriga uppgifter med varandra. Ibland när vi sjunger vissa psalmer blir vi alla lika rörda och tårögda. Vi puffar diskret på varandra för att kolla vem som har näsdukar.

Vad betyder Svenska kyrkan i Frankfurt för dig?

Svenska kyrkan i Frankfurt är en hemvist och ger mig trygghet. I kyrkan sjunger vi många psalmer som jag sjöng som barn. Kyrkan är otroligt viktig för mig, och där får jag också träffa andra svensktalande.

Vilken är din favoritpsalm och varför?

Oj, det är svårt att välja bland alla fina psalmer, men första psalmen *Gud, vår Gud vi lovar Dig* är en favorit. Den är så underbart härligt högtidsfull, särskilt när den spelas på orgel.

Musikdrömmen som gick i uppfyllelse

Vår trogna kyrkvård Saga-Brita var den som fogade in Åsa Helldén i rollen som kyrkvård. Åsa växte upp i Mårdaklev i Svenljunga kommun (på gränsen mellan Västergötland, Småland och Halland). Trots en dröm om att utbilda sig till kyrkomusiker studerade hon ekonomi och engelska, och 1990 fick hon jobbet som ekonomiansvarig på H&M:s tyska huvudkontor i Hamburg. Där mötte hon Peter på en svensk kräftskiva, som drev eget företag i Frankfurt. Efter att Peter provat att arbeta från Hamburg ett tag gick flyttlasset till Frankfurtområdet och paret gifte sig. Detta var ungefär samtidigt som Michael och Camilla Persson kom till Svenska kyrkan i Frankfurt, och de frågade om Åsa ville spela musik på gudstjänsterna. Det hon har fortsatt med genom åren, när ingen kantor har funnits på plats. Dessutom har hon spelat dragspel på många utomhusgudstjänster, sommarfester och julbasarer.

Vilken är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

Jag är väldigt mån om att gudstjänsten ska bli levande och inbjudande, att orden och musiken möter varje enskild människa på djupet. Även de som inte är så troende, men kanske nyfikna, ska känna sig välkomna. Därför är det viktigt att förmedla ord och

psalmer på ett naturligt sätt – ibland med en glimt i ögat – så att budskapet blir lätt att ta in.

Forts sida 13

Våra kyrkvärdar – de som välkomnar dig i porten

Vad är roligast med att vara kyrkvärd?

Samvaron och gemenskapen vi har är otroligt viktig och det är väldigt fint att vi är så pass många kyrkvärdar som stöttar varandra. Men, allra roligast tycker jag det är att spela musik på gudstjänsterna. Jag har äntligen uppfyllt min ungdomsdröm och utbildat mig till kyrkomusiker! Trots pandemi och en bruten arm. Examen var första adventshelgen 2024, så det är alldeles färskt. Jag vet att detta, att lära sig nya saker ”på gamla dar”, även har motiverat andra till att börja lära nytt vid 60+.

Vad betyder Svenska kyrkan i Frankfurt för dig?

Svenska kyrkan i Frankfurt är mitt svenska ankare, i tro och gemenskap med andra svenskar. Jag är mycket tacksam över att bo nära en svensk kyrkoförsamling. När jag bodde i Hamburg fanns Svenska kyrkan också nära mig.

Vilken är din favoritpsalm?

Det är psalm 752 ”Över berg och dal” – man blir glad av den, för den handlar om att njuta av naturen som Gud har skapat och det tycker jag är viktigt. Dessutom har den en mycket vacker melodi.

En mosaiksten

Helmut Beckemeier valdes in som kyrkvärd vid senaste årsstämman, 2024. Han har varit medlem i kyrkorådet i snart tre år, och Fredrik Lautmann övertygade honom att han skulle kandidera som kyrkvärd också. Familjen på hans mors sida kommer från Mariestadsområdet, ”Vänerns pärla”. Själv är Helmut uppväxt i Münster i norra Tyskland, och kom som 19-åring till Frankfurt för utbildning och arbete på en bank.

Vad är roligast som kyrkvärd?

Vi kyrkvärdar har en väldigt fin gemenskap oss emellan. Vi har en whatsapp-grupp där vi diskuterar vem som ska göra vad på nästa gudstjänst, men vi har också ett fint utbyte om mer personliga saker. Samarbetet oss emellan är informellt, arbetet som kyrkvärd är annars rätt formellt.

Vilken är din viktigaste uppgift som kyrkvärd?

Det är att hjälpa till rent praktiskt, att vara en liten mosaiksten som gör att en gudstjänst blir bra. Det viktigaste är att församlingen får en fin gudstjänst.

Vad betyder Svenska kyrkan i Frankfurt för dig?

I början av 90-talet kom jag för första gången i kontakt med församlingen när jag gick på ungdoms- och aupairträffarna. Jag trivdes mycket bra i kyrkan och fick även vänner för livet. Det är också skälet till att jag började engagera mig mer i församlingen för tre-fyra år sedan, jag ville ge någonting tillbaka. Jag brukar säga till andra svenskar jag möter, att det inte bara är en kyrka utan en mötesplats för att prata svenska, upprätthålla svenska traditioner och så vidare, inom en kristen ram.

Vilken är din favoritpsalm?

Jag har två favoritpsalmer: För det första psalm 653, *Herren är min herde* med text ur Psaltaren 23, som är min konfirmationspsaltare. Personligen känner jag att den ger mig orientering och trygghet. Dessutom känner jag en naturbeskrivning i den, som berör mig eftersom naturen och dess skydd är mycket viktigt för mig, som för så många svenskar.

För det andra gillar jag psalm 200, *I denna ljuva sommartid* av Paul Gerhard väldigt mycket, både på tyska och på svenska. Det är en positiv, glädjande psalm om människan i naturen. Som sagt, jag uppskattar naturen och skapelsen mycket.

Våra kyrkvärdar – de som välkomnar dig i porten

Glad och tjänstvillig

Gunilla Vorbeck växte upp i Frövi i Bergslagen. Hon tog studenten i Örebro och därefter följde studier vid Stockholms universitet. Hon lärde känna sin man i Hamburg, och 1968 flyttade paret till Rhein-Main-området, när maken fick

jobb i Frankfurt. 1978 blev Gunilla invald som kyrkvärd i Svenska kyrkan i Frankfurt och är därmed den som har tjänstgjort längst av alla. Då stod det i Utposten att läsa att "glad och tjänstvillig som hon är av naturen har hon raskt funnit sig tillrätta i sin uppgift". En uppgift hon har behållit sedan dess.

Vilken är din viktigaste uppgift som kyrkvärd?

Den viktigaste uppgiften som kyrkvärd är att tjäna under gudstjänsten och att hjälpa till att gestalta den. Ordna med kaffe och ibland med bakning brukar höra till. Mycket viktigt är det också att ta emot gudstjänstbesökare och visa att de är välkomna! Dyrker det upp nya besökare pratar jag gärna med dem.

Vad är roligast med uppgiften att vara kyrkvärd?

Det spelar ingen roll om det kommer tjugo eller bara två personer, huvudsaken är att gudstjänsten äger rum och man kommer in i stillhet. Det ger styrka och glädje inför den nya veckan.

Och även utanför gudstjänsten finns det mycket roliga uppgifter: jag har organiserat många utflykter med Svenska kyrkan, så som till exempel till Rheingau, Bad Berleburg och Taunus. Genom goda kontakter har jag kunnat presentera några kulturarftnar i kyrkan. Sedan var jag med och organiserade det blåa glaskorset till altaret, det var mycket speciellt och intressant. Andra roliga saker har varit nationaldagsfirande och naturligtvis alla julbasarer, bland annat som ståndschef för tombolan. Jag var också med när den gamle kungen Gustaf VI Adolf besökte Frankfurt och kyrkan 1973. Han avled senare samma år.

Vad betyder Svenska kyrkan i Frankfurt för dig?

Det är mitt andra hem! Kyrkan har betytt väldigt mycket för mig, och även för mina barn, som tidigt var engagerade båda som ungdomsledare och medlemmar i kyrkorådet – min son Christian var även ordförande i kyrkorådet. Under några år var jag också medlem i kyrkorådet. Min man Lothar har alltid stöttat mig i mina uppgifter i kyrkan och själv hjälpt till.

Jag hoppas innerligt att kyrkan får ha sitt fortbestånd, att många fler frivilliga ställer upp och hjälper till, och våra finanser fortsätter vara bra, så att vi alltid kan ha en egen präst och kontinuitet i församlingsverksamheten. Att vi kan erbjuda barn- och ungdomssammankomster, konfirmation, bedriva diakoni och övrig hjälp och stöd till behövande i vår församling. Svenska kyrkan i Frankfurt är och ska vara en mötesplats för både unga och gamla!

Vilken är din favoritpsalm?

Jag har egentligen två favoritpsalmer: *O store Gud* (psalm 11), och *Fädernas Kyrka i Sveriges Land* ur Svenska psalmboken från 1937. Den senare togs tyvärr bort när man gjorde en ny utgåva 1986. Det var en trygghet att sjunga och lyssna på den psalmen när hemlängtan var som störst under mina första år i Tyskland.

Våra kyrkvårdar – de som välkomnar dig i porten

Ett engagemang som fyller en viktig roll

Maria Genberg har varit kyrkvård sedan 2018, då Saga-Brita slutade. Maria är född och uppvuxen i Västerås, men eftersom hennes föräldrar kommer från trakterna kring Skellefteå i Västerbotten är det en västerbottendräkt vi ofta ser henne bära i kyrkan.

Maria kom till Frankfurt 2001 när hennes man Peter blev utsänd av sitt svenska företag, och eftersom hon redan arbetade på SEB i Stockholm gick det snabbt att hitta en tjänst inom SEB i Tyskland. Paret drogs in i kyrkans verksamhet när de kom till Svenska kyrkans lokaler i förhoppningen att det var gudstjänst, men istället ramlade de rakt in i basarförberedelserna. Sedan dess har Maria haft många roller inom kyrkoföreningen, bland annat som ekonomiansvarig i kyrkorådet, och var under åren 2005–2007 en av dem som drev projektet att bygga om och sedan även inreda de nya lokalerna till Svenska kyrkans verksamheter i Frankfurt.

Vilken är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

En av mina viktigaste uppgifter är att vara med och hjälpa till vid gudstjänsterna, att assistera prästen i verksamheten och vara länken mellan präst och församling. Även förberedelse av kyrkkaffe eller kyrkolunch ingår i kyrkvårdens uppgift, eftersom det är viktigt att vi erbjuder en möjlighet till samvaro och samtal efter gudstjänsterna. En kopp kaffe och en kanelbulle öppnar upp för många viktiga samtal och utbyten. Svenska kyrkans roll och i förlängningen min roll som kyrkvård är att hjälpa till både när vi har fest och delar glädje inom kyrkan ramar, samt att finnas till hands vid sorg och problem – allt det som hör livet till. Att vara kyrkvård inom Svenska kyrkan i utlandet innebär också att föra vidare svensk kultur och traditioner, svenska värderingar, att vara ett gott kristet föredöme, och att vara medmänniska i smått och i stort.

Vår församling har under en längre tid varit utan en fast präst och det har fungerat bra, mycket tack vare att vi kyrkvårdar har kunnat ställa upp och rycka in med att göra både det ena och det andra. Vi har under årens lopp fått tillfälle att lära känna så många olika präster, från skilda delar av Sverige, med olika erfarenheter och alla har varit så engagerade i att bidra till vårt församlingsarbete, det är jag särskilt tacksam för.

Vi kyrkvårdar har under en övergångstid tagit ett långtgående ansvar, som från tid till annan varit betungande men samtidigt mycket roligt och lärorikt. När Gunilla Renöfält var hos oss fick vi och församlingsmedlemmarna tillfälle att lära oss mer om konsten att predika – det var nyttigt, spännande, lite svårt men oj så roligt! De vikarierande prästerna har varit väldigt generösa och erbjudit gudstjänster i Coronatider, friluftsandakter med vandringar i Taunus, fixat underhåll i kyrkorummet, andakter utbyte med andra församlingar,

kulturkvällar med mera. Så även utan en fast präst har församlingslivet fungerat riktigt bra. Nu när Johan och Lotta Alberius har kommit till församlingen och Frankfurt, så blir det mer kontinuitet för oss kyrkvårdar, och det har vi verkligen längtat efter. Att baka till kyrkkaffet har vi gärna gjort och nu hoppas vi att många fler i församlingen kan och vill hjälpa till att fylla den gemensamma "bull- och småkakebanken".

När jag började som kyrkvård och hade yngre barn hemma, var min hjärtefråga hur vi kan få in barn och ungdomar i verksamheten. Nu brinner jag nog mer för att arbeta med diakoni; gärna med äldre personer. Ett bra exempel är hur vi kan underlätta för våra äldre medlemmar att besöka kyrkans aktiviteter och gudstjänster.

Vad är roligast med att vara kyrkvård?

Jag tycker det finns så många aspekter som ger energi och glädje i rollen som kyrkvård. Det som bär mig och gör mig glad alla dagar är musiken: psalmerna, sången, flygeln, orgeln – allt är en källa till så mycket glädje. Mötet med andra människor är också något som ger mig energi, därför engagerar jag mig gärna, för jag vet att det är viktigt för mig och för andra. Svenska kyrkan fyller dessutom en viktig roll i samhället; att kunna ge stöd i livets olika skeden med hur vi får ihop "livspusslet", särskilt i dessa dagar med ökande psykisk ohälsa, sjukdomar, krig i Europa, ökad terror och våld både här hos oss och i fjärran.

Våra kyrkvårdar ...

Vad betyder Svenska kyrkan i Frankfurt för dig?

Jag har gått i kyrkan sedan jag var barn, mestadels med mamma men även med min mormor. Kyrkans barntimmar, miniorerna, barnkören, konfirmationen har präglat mig under årens lopp. Pappa var musikalisk och lyssnade gärna på kristen musik, både hemma och i bilen. Därför är kyrkan för mig en perfekt plats att vila på och få ta paus och tid att reflektera, njuta av musiken och stillheten – det är ett bra ställe att ”hänga på” helt enkelt. I gudstjänsten får vi ett ord på vägen för det som är aktuellt här och nu, och kanske något att tänka på inför den kommande veckan, hur vi ska klara av att tackla livet. Musiken, liturgin och de kristna värdena ger stöd, både när det är enkelt att leva och när det stormar och livet känns hopplöst. Kyrkan, tycker jag, ger en riktning för det som är aktuellt och viktigt i livet.

Svenska kyrkan i Frankfurt betyder så mycket, det är en samlingspunkt för oss svenskar i utlandet och för dem som har en anknytning till Sverige i någon form, en oas när man längtar efter det svenska med olika aktiviteter som barn- och vuxenkören, kill- och tjejkvällar, litteraturkvällar, vinprovning, gemensamma utflykter, café 55+, barntimmar, kulturaftnar, valborgsmässafton, midsommar, kräftskiva ... Listan är lång. Sedan har vi ju ett fantastiskt bibliotek som jag uppskattar enormt.

När barnen var små gav barntimmarna en social samvaro och en bra start på veckan med måndagsträff inklusive lunch. Det var viktigt för oss som familj med småbarn i utlandet att behålla den svenska kulturen, och att komma i samspråk med andra föräldrar i samma situation. Nu för tiden njuter jag av Café 55+. Genom Svenska kyrkan har vi fått många fina vänner genom åren, en del har lämnat Frankfurt men många är kvar.

Vilken är din favoritsalm och varför?

Det går inte att välja bara en favorit, när det finns så många! Psalm 21 *Måne och sol* som var våra barns godnattvisa när de var små, den är både enkel, glad och fungerar i så många sammanhang, den somnar jag gott till fortfarande. Psalm 730 *Må din väg gå dig till mötes* har irländskt ursprung och är så vacker. En annan av mina favoriter är psalm 249, *Blott en dag* av Lina Sandell-Berg, som är som en bön i sig om hopp, vila och tröst – precis det som jag tycker vi alla behöver höra varje dag, hela livet ut.

Åsa Svenmarck

Mellokväll

Nuuuuu kör vi!

Och det var precis vad vi gjorde! Lördagen den 8 mars samlades runt 45 personer, både barn och vuxna, i kyrkan för att tillsammans se finalen av den svenska melodifestivalen på storbildsskärm – Mello 25. Det blev en kväll full av mellommusik, melloskratt och mellosnack.

Kvällen började med tacos i maskin, och de som inte blev proppmätta kunde sedan fylla på med chips, popcorn, svenskt lösgodis och drycker för både stora och små i kiosken. För att alla skulle få plats spred vi ut stolar, kuddar och madrasser

över hela lokalen, så det var bara att hitta en skön hörna och göra sig redo för showen.

När finalen drog igång blev det snabbt klart vilka favoriter var. Många mammor hejade på Måns Zelmerlöw för han är ju så snygg ... sjunger så bra, menar jag. Några barn hoppades på Dolly Style, men kvällens största hejarklack fick KAJ med sin roliga sång *Bara bada bastu*.

Vem som vann? Ja, det gjorde så klart KAJ.

Stämningen var på topp under hela kvällen, och oavsett vilket bidrag man höll på var vi alla överens om att det var roligt att se finalen tillsammans. Det gör vi om nästa år!

Sollentuna Musikklasser

Konsert 19 maj, 18.00

Svenska kyrkan i Frankfurt är glada att välkomna Sollentuna Musikklasser, en skola med drygt 400 elever från Sollentuna, Sverige, till oss för att bjuda på en konsert med folkmusik och moderna toner i vår grannkyrka Festeburg Kirche.

Foto: Joakim Lundkvist

Sollentuna Musikklasser har en lång tradition av körsång, och eleverna sjunger tillsammans varje dag under de sex år de går på skolan. Musikklasserna är en del av den svenska grundskolan och erbjuder en unik utbildning med stark inriktning på musik, där körsång och musikalisk gemenskap står i fokus.

Under konserten kommer elever från årskurs 9 att framföra en repertoar som speglar olika kulturer och musikaliska traditioner. Konserten innehåller bland annat folkmusik från Sverige, Norge, Skottland och Tyskland, samt några modernare inslag.

Eleverna är glada för möjligheten att ge en konsert i Frankfurt och ser fram emot en fin kväll med musik och gemenskap, och hoppas att ni vill komma och lyssna. Vi gör en helkväll av det hela och bjuder till roligt mingel i kyrkan efter konserten också.

Varmt välkomna!

Foto: Gunilla Vorbeck

Vår tro från Nicea 325

Nicea 325 – 2025

För 1700 år sedan samlades kyrkans ledare till ett så kallat koncilium, där man diskuterade hur den kristna tron formuleras och uttrycks med mänskliga ord. Under lång tid hade det rätt olika uppfattningar om hur man skulle tala om Jesus Kristus. Arius, en präst från Alexandria i Egypten hade vunnit många anhängare, hävdade att Jesus i tidens början var skapad av Gud, och följaktligen inte Guds Son.

Konciliet fastslog dock att sann kristen tro säger att Jesus Kristus är »Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud« som det heter i den Nicenska trosbekännelsen. Detta bekräftades sedan år 381 i kyrkomötet i Konstantinopel, och har varit, är och kommer att vara kyrkans sätt att bekänna sin tro på sin Herre och Frälsare, Jesus Kristus som för vår skull har blivit människa.

På denna bekännelse vilar hela den kristna tron. En del av oss känner igen det i aposteln Johannes ord: »Så älskade Gud världen att han gav den sin ende Son för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv« (Joh 3:16. Se också 1 Joh 4:14-15).

Den 8 mars firades i glädjen över kyrkomötet i Nicea en ekumenisk jubileumsgudstjänst i Dom Römer, där präster och församlingsfolk från kyrkorna i Frankfurt i gemensam bön kunde tacka och glädjas över den tro som vi alla delar. Som ett led i gudstjänsten lästes »Lilla Bibeln« (Joh 3:16) på ett tjugotal språk och alla kyrkor fick ett särskilt Nicealjus att ta med hem och låta brinna för vår gemensamma tro. I kyrkan fanns också den stora ikon som avbildar just kyrkomötet i Nicea som Ortodoxa kyrkan i Tyskland har låtit framställa. Den förs under detta år från plats till plats som »en gåva till kristenheten i vårt land. Låt den vara en möjlighet till reflektion över våra gemensamma rötter och ett incitament att ta ytterligare steg mot närmande och samhörighet.«

Johan Alberius

Det är vår, men vi bara måste prata lite jultid ...

Våren har kommit till Frankfurt, men det går inte att trycka årets första nummer av Utposten utan att nämna allt som hände i kyrkan i slutet av förra året: julmarknad, Lucia, julgudstjänster, julgransplundring och tacksoppa.

Svenska kyrkans julmarknad 2024

Ja, så var det så dags igen för vår fantastiska julmarknad. Men innan porten slås upp är det mycket jobb. Planeringen pågår under flera månader: varor beställs, bullar bakas, tält bokas och möbler kånkas hit och dit. Fredagen 22 november kom basartransporten med varorna från Sverige – pepparkakor, ost, julskinkor, dukar, senap, knäckebröd, choklad och mycket mer. Det var tur att vi var många som hjälpte till att bära in allt från lastbilen, och det var tur att chauffören hjälpte till och tog tog allt tungt med sin pallvagn. Det underlättade bärandet enormt och vi var klara i ett nafs. Senare under helgen träffades ståndscheferna tillsammans med alla frivilliga medarbetare i kyrkan. Nu var det dags att bygga upp stånden och prismärka alla varor. Tälten levererades också och byggdes upp under Thors överinsyn.

Och så äntligen var julmarknadsmorgonen här. Efter en kort andakt och många hejarop slogs porten och tältdörrarna upp för besökarna – och de kom i en strid ström. Det är alltid lika trevligt att träffa stamkunder, nya kunder och naturligtvis alla som kommer och hjälper till. En del träffar vi enbart en gång om året och det är just under julmarknaden. För oss frivilliga medhjälpare handlar julmarknaden inte bara om att dra in största möjliga summa till kyrkans arbete.

Det handlar minst lika mycket om gemenskapen vi får och känner under det gemensamma arbetet. Det är den som gör att man helt glömmer bort både värkande fötter och rygg.

Och resultatet? Det blev en härlig julmarknad. Solen sken. Sill, bröd, ost och prinskorvar såldes. Glögg kokades och serverades. Älgkorvar grillades. Gemensam gudstjänst med grannkyrkan Festeburg firades. 5€-klappar väckte nyfikenhet och överraskning. Många provade och fann lyckan i tombolaståndet med priser som bara vår Gunilla kan fixa. Någon köpte en värmande ullfilt, en annan en smörkniv och många ville ha vackra ljus. De flesta köpte godis och chips. I köket tillagades prinsessbakelser, laxsmörgåsar, renklämmor och smörgåstårter på löpande band, och i cafétältet mumsade besökarna på kökets goda men också på våfflor och ärtsoppa.

TACK, TACK, TACK – alla ni som hjälpte till och alla ni som kom! Under tacksoppan i januari tackade vi alldeles särskilt alla frivilliga som hjälpte till under julmarknaden. Vad vore julmarknaden utan att er? Och du, planeringen har redan dragit igång inför julmarknaden 2025. Kanske vill du hjälpa till i år?

Foto: Åke Alm

Det är vår, men vi bara måste prata ännu mer jultid ...

Lucia 2024

För första gången efter pandemin ansökte vår generalhonorärkonsul, dr Christian Bloth, om ett luciafirande i Kasiersaal på Römer. Och det gick igenom! Det är som dr Bloth brukar säga: "Det är enbart Queen Elizabeth II, Tysklands fotbollslag, Eintracht Frankfurt OCH Svenska kyrkans luciatåg som blir inbjudna till Kaisersaal." På luciadagen deltog tjugo körsångare i luciatåget och som solist gästades vi av Malin Aldener Nardi från Oper Frankfurt. Vår ambassadör i Berlin, Veronika Wand-Danielsson, var en av många gäster. Efteråt bjöd vi alla besökare på lussekatter och pepparkakor.

Dagen efter luciadagen, lördagen den 14 december, hade vi så våra luciatåg i Heiliggeistkirche. Två föreställningar med cirka 500 besökare per föreställning. Och som alltid var det helt fantastiskt och mycket uppskattat. Trots att vi har varit med många gånger får vi gåshud och blir vi lika rörda varje år av vår fina kör. Solist även detta år var Karolina Bengtsson från Oper Frankfurt. Därutöver hade Annelie Cleblad utarbetat en ny koreografi till luciatåget som var mycket imponerande.

Foto: Åke Alm

Foto: Åke Alm

STORT TACK till alla ni som har ställt upp för att möjliggöra luciatågen: Annika Dammel, körmedlemmar, föräldrar och alla frivilliga medarbetare. Tack även till Jan Finke som snickrade nya stjärngossestjärnor och Åsa Svenmarck som gjorde nya stjärngossestrutar.

Foto: Åke Alm

Donation till Ukraina

I år donerade vi alla ljus som användes under luciatågen till organisationen *Frankfurt for Ukraine*. Ljusen smälts och hålls i burkar av tätt rullad kartong för att sedan användas som ljus- och värmekälla. Hitintills har de organiserat 139 transporter med förnödenheter till Ukraina och har 22 partnerorganisationer i Tyskland samt 25 i Ukraina. På deras webbsida, frankfurt-for-ukraine.de, kan du läsa mer om organisationens arbete. Där finns även en lista på saker som behövs om du vill vara med och hjälpa till.

Anna-Erika Schneider & Lotta Alberius

Och lite julgudstjänster också ...

Högtid

Julens gudstjänster

Var är Maria och Josef? Var är herdarna, de vise männen och änglarna? Och var är det lilla Jesusbarnet? Ni behöver inte vara oroliga! Johan tog hjälp av alla barnen som kom till gudstjänsten på julafton och tillsammans ställdes stallet iordning. Maria och Josef tog plats bakom krubban hos det lilla Jesusbarnet. Stjärnan hängdes upp över stallet. Herdarna med sina får kom för att se vad som hände den där första julnatten, och lite längre bort anande vi att de vise männen från Österlandet var på väg. Änglarna sjöng. Ja, eller hos oss i Svenska kyrkan var det faktiskt barn från luciakören som sjöng så fint för oss under Annikas ledning. Tack! Ett gottebord med kakor, choklad, knäck, skumtomtar, jultomte och glögg avslutade julaftonen i kyrkan.

På juldagen klockan elva firade vi Jesu födelse med en högtidlig julhögmässa. Kyrkan fylldes med folk och extrastolar bars in för att alla skulle få plats. Åsa ledde julsalmerna bakom flygeln och det vanliga kyrkkaffet förvandlades med hjälp av Jonathan Alberius och Hanna Ackelid Leander, kockar från Grythyttan, till jultomtebröd.

Julgransplundring i kyrkan

Efter högmässan den 12 januari dansade vi ut julen i kyrkan. Åsa ledde dansen runt granen med hjälp av sitt dragspel och barnen hjälpte Johan att kasta ut ut granen.

Men vänta! Det hördes också en knackning på porten och visst var det jultomten som kom med godispåsar till alla snälla barn – och vuxna.

Lotta Alberius

Foto: Gunilla Vorbeck

Foto: Åke Alm

Blommor till kyrkan

I samband med kyrkans gudstjänster kan du skänka blommor till altaret. Det kan vara en tacksamhetens gåva, till minne av någon saknad eller av ett annat skäl som du tycker är gott. Använd formuläret på kyrkans webbsida för att meddela din önskan om att skänka blommor:

www.svenskakyrkan.se/frankfurt/altarblommor

Högtidsdag

Församlingen ber att få gratulera följande medlemmar i samband med deras högtidsdag:

Mars

Gunvor Beckman (90 år)

Ingegerd Beyring (80 år)

April

Boris Sjödahl (80 år)

Märit Ivarsson (75 år)

Om du önskar att din högtidsdag ska omnämnas i Utposten 2:2025 (födelsedag i juni-september), kontakta Svenska kyrkan senast 15:e april.

E-post: anna-erika.schneider@svenskakyrkan.se.

Telefon: 069-56 65 56.

De som inte nämns har vi antingen inte lyckats nå för godkännande eller önskar att inte omnämnas.

Ett varmt tack till alla sponsorer av Julmarknad 2024

Agentur Nordic Living,
 Ulrica Gasteyer, Königstein
 Alte Oper, Frankfurt am Main
 Born in Sweden, Veronica Seipel, Borås
 CULT Design AB, Göteborg
 Dafgårds: Gunnar Dafgård AB, Källby
 Dentalpraxis, Dr. Gohlke, Ober-Mörlen
 Deutsche Vermögensberatung,
 Réne Schlichting, Bad Nauheim
 Edlunds Restaurant, Thomas Edlund, Marburg
 Eintracht Frankfurt, Frankfurt/M.
 Ekelunds Väveri, Horred
 EKOLINO Freizeitpark, Antje Brendow, Mömbris
 Finnlines Deutschland GmbH, Lübeck
 Freilichtmuseum HESSEN PARK, Neu Anspach
 Frankfurter Bäder, Michael Benner, Frankfurt/M.
 Frankfurter Volksbank, Frankfurt/M.
 Gudrun Sjödén Konzeptladen, Frankfurt/M.
 Hästens Store/Scandinavianbeds Frankfurt
 GmbH, Frankfurt/M.
 IKEA Frankfurt, Frankfurt/M.
 Kylskåpsösi AB, Örebro
 Luvos Heilerde, Friedrichsdorf
 Mainova, Frankfurt/M.
 Nyåkers Pepparkakor, Umeå
 OPEL-ZOO, Kronberg im Taunus
 PartyCompany, Seidel & Co
 Catering, Königstein
 Pizzeria Forno D'Oro, Frankfurt/M.
 Praxis f. ästhetische Zahnheilkunde,
 Dr. Gasteyer Frankfurt/M.
 Restaurant SVEA,
 Lasse Johansson, Frankfurt/M.
 Schwedische Botschaft, Berlin
 Schwedisches
 Honorargeneralkonsulat,
 Frankfurt/M.
 SEB, Frankfurt/M.

Sparda-Bank Hessen eG, Bad Homburg v.d.H.
 Spira AB, Borås
 Stadt Bad Vilbel, Burgfestspiele, Bad Vilbel
 Stadt Frankfurt am Main
 Strömme Turism & Sjöfart AB, Göteborg
 Süwag Energie AG, Frankfurt/M.
 Tallink Silja GmbH, Hamburg
 Taunus Sparkasse, Bad Homburg v.d.H.
 Thorskogs Slott, Västerlanda
 T & K ScandicToys, Kerstin Orth, Frankenthal
 TT-Line, Lübeck
 Viking Line, Lübeck
 Volvo Centrum, Frankfurt/M.
 Weingut Pfannebecker, Flomborn

HJÄRTLIGT TACK
 till alla privata givare!

**PARTY
COMPANY**
Seidel & Co Catering GmbH

Smörgåstårter bis Köttbullar

Dazwischen bieten wir
mit unserer über 30-jährigen
Erfahrung alles an,
was das Herz begehrt.

Ihr Catering-Service im Taunus & Rhein-Main-Gebiet

Sulzbacher Straße 3, 65812 Bad Soden, Tel: 06196-764165-0
www.partycompany.de

Annonsörer

Svensktalande tandläkarpraktik
med tandteknik och tandhygien

Dr. Claus Gasteyer
(svensktalande)

Dr. Jürgen Kollmann

profylax • estetisk tandbehandling • prothetik
amalgamsanering • parodontalbehandling

Richard-Wagner-Str. 8
60318 Frankfurt

Tel: 069-55 70 45

info@zahnarzt-frankfurt-main.com

www.zahnarzt-frankfurt-main.com

privat- och försäkringskassor

Eine Aufgabe, die andere und mich
voran bringt? **HOCH**interessant.

Honorar-Kursleitungen gesucht
Dänisch | Finnisch | Schwedisch

Sie sprechen Dänisch, Finnisch oder Schwedisch
auf sehr gutem Niveau (C1 / C2) und haben Freude
daran, Ihre Sprachkompetenzen weiterzugeben?

Wir suchen Kursleitungen für Präsenzkurse an der
vhs Main-Taunus-Kreis in Hofheim.

Sie sollten mitbringen:

- entsprechende Qualifizierung (Studium oder
Fortbildung mit Zertifikatsabschluss / ggf. besondere
Kenntnisse)
- Unterrichtserfahrung & Freude am Unterrichten

Kontakt

vhs Main-Taunus-Kreis
Ellen Handke
E-Mail: handke@vhs-mtk.de
Tel: 06192 9901 34
www.vhs-mtk.de

Bevittnade översättningar
tyska-svenska/svenska-tyska

juridiska handlingar, intyg,
tekniska texter m. m.

Auktoriserad översättare & tolk
Karin Pertoft

Wildstr. 6
64291 Darmstadt
06151-93 35 28

Logopädische Praxis

Astrid Landt

Behandling av

- avvikande tal- och språkutveckling hos barn
- röstbesvär • stamning • afasi

Albert-Schweitzer-Straße 8
60437 Frankfurt Nieder-Eschbach
Tel: 069-507 007 33

E-mail: mail@logopaedie-landt.de

www.logopaedie-landt.de

Lätt att nå med t-bana U2 eller buss 27 & 29

Preform GmbH

har monterat ljuddämpande
plattor för att förbättra akustik
och ljudmiljö i kyrkan.
Vi säger ett skönljudande
TACK för arbetet!

Vill du annonsera i Utposten?

Kontakta redaktör Anna-Erika Schneider
(anna-erika.schneider@svenskakyrkan.se)

Förenings- och medlemsinformation

Medlemsavgift 2025

Svenska kyrkoföreningen i Frankfurt am Main:

Familj (2 vuxna & barn upp till 18 år) 90€

Enskild 50€

Student / Au pair 10€

Medlemmar som bor minst 10 mil från Frankfurt betalar halva priset.

Kyrkoföreningens årsmöte 2025: 27 april

Årsmöte kommer att hållas i kyrkans lokaler. Medlemmar har möjlighet lämna in motioner eller nomineringar till årsmötet. De skall vara expeditionen till handa (frankfurt@svenskakyrkan.se) senast 27 mars.

Att delta i årsmötet tar inte lång tid och är inte komplicerat. Alla medlemmar välkomnas att vara med och prata om föreningens liv och verksamhet.

Årsavgift

Enligt kyrkoföreningens stadgar skall årsavgiften vara betald senast den 31 mars varje år. Detta kan ske manuellt eller via autogiro (*Lastschriftverfahren*).

Om du har medgivit autogiro för medlemskapet eller en årlig gåva (Spende), dras summan automatiskt av din bank. Är du osäker på om du har anmält dig för autogiro, kontakta expeditionen (069-56 65 56; frankfurt@svenskakyrkan.se).

Zuwendungsnachweis

På begäran skickar vi ut *Zuwendungsnachweis* för inbetald medlemsavgift och/eller gåva (*Mitgliedsgebühr und/oder Spende*). Som kyrkoförening får vi ställa ut Zuwendungsnachweis för både årsavgift och gåva. Till de medlemmar som inte har mejladress skickar vi på begäran naturligtvis också ut Zuwendungsnachweis per brev.

Medlemsregister

Meddela ändringar rörande adress, telefonnummer, e-post till expeditionen.

Nyhetsbrev

Församlingen skickar regelbundet ut nyhetsbrev per e-post. Hör av dig till expeditionen om du önskar en papperskopia.

Församlingens digitala mötesplatser

- svenskakyrkan.se/frankfurt
- facebook.com/SvenskaKyrkanFrankfurtAmMain
- instagram.com/svk_frankfurt/

Uthyrning av kyrkans lokaler

Medlemmar har möjlighet att hyra kyrkans lokaler. Kostnaden är 25 € per timme (minsta hyresperiod är fyra timmar). I samband med dop, vigsel och begravning upplåts kyrkans lokaler gratis till församlingsmedlemmar.

Lokala kontaktombud

Darmstadt

Britt Schempp 0160-945 225 35

Barbro Wittman 0160-633 37 32

Heidelberg

Margret Dotter 0176-210 373 26

Limburg

Sonja Adreus 0157-520 579 86

Saarland

Siv Johansson-Hocke 06831-869 55

Camilla Atmer-Steitz 0174-733 53 06

Stuttgart

Sara Eskilsson Werwirgk 0711-222 901 60

Wetterau

Malin Gohlke-Andreen 06032-829 99

Solbritt Mårtensson 06003-93 46 47

Anita Mäe Holl 06007-38 50 25

Wiesbaden/Mainz

Eva-Britt Lampen 0177-601 18 27

Sveriges Honorärgeneralkonsulat i Frankfurt am Main

Honorärgeneralkonsul

Dr. Christian Bloth

Konsulatet kan besökas efter tidsbokning: epost: kontakt@schwedisches-konsulat-frankfurt.de

Besöksadress:

Kallan Rechtsanwalts-gesellschaft mbH

Bockenheimer Landstr. 51-53

60325 Frankfurt am Main

